

ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่

Sociocultural Practice and Presentation of Sets of Ideas in Modern Lao Magazines

สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ¹ และปฐม หงษ์สุวรรณ²

Sutthiluck Sawanyawisuthi¹ and Pathom Hongsuwan²

¹สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

¹²Thai Study, Faculty of Humanities and Social Sciences.

¹²มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹²Maharakarm university

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ตามแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากตัวบทนิตยสารลาวสมัยใหม่ 3 ฉบับ ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมะหาชน โดยวิเคราะห์เนื้อหาและความหมายที่ปรากฏในมิติทางสังคม จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ ปกหน้า ข้อความบนปก บทบรรณาธิการ บทสนทนา บทสัมภาษณ์ และโฆษณา ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 - ธันวาคม 2559 ผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติการทางสังคมที่ใช้ในการนำเสนอชุดความคิดนั้นแสดงให้เห็นถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคมผ่านภาษาวามีผลต่อความสอดคล้องกันระหว่างการสร้างตัวบท และปฏิบัติการทางสังคมในลักษณะต่าง ๆ พบ 2 ชุดความคิด คือ (1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” ได้แก่ 1) ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี” และ 2) คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา (2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ได้แก่ 1) จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link 2) ธุรกิจสมัยใหม่ในสังคมลาว และ 3) ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว ในบรรดาชุดความคิดเหล่านี้ ผู้วิจัยพบว่าปฏิบัติการ

ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีส่วนช่วยทำให้เกิดการยอมรับ ความเชื่อ และเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมซึ่งมีผลต่อความคิดและความเชื่อของคนในสังคมลาวในด้านต่าง ๆ ได้ อีกทั้งกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอชุดความคิดนั้นพบว่ามี การเลือกใช้คำศัพท์ และการแสดงทัศนภาวะ เป็นกลวิธีเสริมที่ช่วยเน้นย้ำและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ชุดความคิด

คำสำคัญ : ปฏิบัติการทางสังคม, การนำเสนอ, ชุดความคิด, นิตยสารลาวสมัยใหม่

Abstract

This article presents the relationship between sociocultural practice and presentation of sets of ideas found in modern Lao magazines based on guidelines of critical discourse analysis. The data used in the analysis was gained from three modern Lao magazines; Update, Kwanjai, and Mahachon. to December 2016. The texts for the analysis included cover pages, cover lines, editorials, dialogues, interviews, and advertisements. or social contexts through language patterns that affected the consistency between text creation and sociocultural practice in various forms. It was found that there were two sets of ideas as follows. (1) "Modernity" included the ideas that 1) Lao women have to be "excellent," "hardworking," and "healthy" and that 2) the new generation pay attention to education. (2) "New imagination" included the ideas of 1) the shift from a country of a land lock to be a land link, 2) Modern businesses in the Lao society, and 3) new phenomena of the media in the Lao society. Among these sets of ideas, it was found that the sociocultural practice in the modern Lao magazines helped build acceptance, beliefs, and changes in the society that affected the Lao people's thoughts and beliefs in various aspects. Moreover, it was found that word selection and modality use were language strategies employed to emphasize and make the sets of ideas more reliable.

Keywords: Sociocultural Practice, Presentation, Set of ideas, Modern Lao Magazines

บทนำ

ปฏิบัติการทางสังคมเป็นการศึกษาการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคมที่แฝงอยู่ภายใต้เนื้อหาและการใช้ภาษา แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ได้วิเคราะห์ภาษาที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคม เช่น ภาษาสื่อมวลชน เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งที่สามารถครอบงำความคิดของคนในสังคม การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์จึงไม่เพียงแต่วิเคราะห์รูปแบบภาษาที่ปรากฏในตัวบทเท่านั้น แต่จะต้องผ่านกระบวนการตีความตัวบท ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมถึงจะตอบคำถามได้ว่าสิ่งที่แฝงอยู่ในตัวบทหรืออุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทนั้นคืออะไร ดังนั้นแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมิติทางภาษาและมิติทางสังคม

เนื่องจากแนวคิดนี้มีได้มุ่งหวังว่าจะเปลี่ยนมุมมองของคนในสังคม หากแต่มีมุ่งที่จะทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงบทบาทของภาษาและวาทกรรมในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการครอบงำความคิดและควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคม (ศิริพร รักดีผาสุก. 2553) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่โดยเน้นบทบาทของนิตยสารในการตอกย้ำผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางสังคมเนื่องจากนิตยสารเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งและเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทในการควบคุมความคิดของผู้อ่าน ดังที่แฟร์คลาฟ (Fairclough. 1990) กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนว่าเป็นสื่อสาธารณะที่สามารถควบคุมความคิด ความเชื่อในสังคมผ่านวาทกรรม สิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอจะดูน่าเชื่อถือและมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสมาชิกในสังคมเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าการที่อุดมการณ์ยังคงอยู่ในฐานะรูปแบบของความเชื่อหรือทัศนคติหนึ่งทางสังคมนั้น เนื่องจากถูกประกอบสร้างภายใต้อำนาจของสื่อมวลชนที่ส่งผลให้ผู้บริโภคสื่อซึ่งก็เป็นสมาชิกในสังคมเชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

จากแนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลาฟ มีงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาในสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น งานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543 : 143) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองในข่าววัดพระธรรมกายในหนังสือพิมพ์ไทย เป็นการศึกษาการใช้ภาษา

ในหนังสือพิมพ์รายวัน งานวิจัยของชิซงุงศ์ อินทรเกษม (2554) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับอุดมการณ์ในวาทกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชาผ่านนิตยสารกวดวิชาที่ประกอบสร้างชุดความคิดที่เกี่ยวกับนักเรียน สถาบันกวดวิชา และและปัจจัยทางสังคมทำให้เกิดความคิด ความเชื่อต่าง ๆ ผ่านโฆษณาสถาบันกวดวิชาด้วยการใช้ภาษาเพื่อสร้างและสื่อความคิดให้คนในสังคมยอมรับและเชื่อตามสิ่งที่ผู้ผลิตโฆษณาได้นำเสนอ ซึ่งเป็นการศึกษาผ่านใบปลิวโฆษณา และงานวิจัยที่ศึกษาภาษาในนิตยสาร ได้แก่ งานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ความเป็นชายในนิตยสารจี เอ็ม ของวรพงศ์ ไชยฤกษ์ (2558) และงานวิจัยของ สุคนธ์รัตน์ สร้อยทองดี (2552) ที่ศึกษาเรื่องการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ในวาทกรรมโฆษณาในนิตยสารสำหรับครอบครัว ซึ่งงานวิจัยทั้งสองเรื่องได้ใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลาฟ มาใช้ในการศึกษาผ่านนิตยสาร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและพบว่ายังไม่มีงานนิตยสารใน สปป.ลาว มานำเสนอเนื้อหาดังกล่าวผ่านแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์นิตยสารในสปป.ลาว ทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมะหาชน เนื่องจากนิตยสารดังกล่าวเป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมสูงสุดใน สปป.ลาว ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2559 โดยใช้กรอบทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ (Fairclough. 1995) เพื่อศึกษาปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เพื่อให้ทราบถึงชุดความคิดที่ถูกแฝงไว้ในข้อความต่าง ๆ ผ่านตัวบทที่ถูกนำเสนอในรูปแบบของบทความแนะนำ บทพรรณนาถิการ บทสัมภาษณ์ พาดหัวข่าว ฯลฯ

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลจากนิตยสาร จำนวน 3 ฉบับ ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 รวมทั้งสิ้น 144 เล่ม ดังนี้

1. นิตยสารอัปเดต รายสัปดาห์ ทุก ๆ 10 วัน/เดือน จำนวน 36 เล่ม เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายสูงที่สุด จะเน้นประเด็นเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม และท่องเที่ยวเป็นหลัก

2. นิตยสารขวัญใจ รายเดือน ทุกวันที่ 15 ของเดือน จำนวน 12 เล่ม เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 จะเน้นประเด็นเกี่ยวกับผู้หญิง และแฟชั่น (ทั้งในและต่างประเทศ) เป็นหลัก

3. นิตยสารมะหาชน รายปักษ์ 2 ครั้ง/เดือน จำนวน 24 เล่ม เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายรองลงมาเป็นอันดับที่ 3 จะเน้นประเด็นเกี่ยวกับปัญหา เคล็ดล้ม และสาระน่ารู้ในเรื่องต่าง ๆ (ทั้งในและต่างประเทศ) เป็นหลัก

เนื่องจากนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุดใน สปป.ลาว (สำรวจยอดขายรายไตรมาส พ.ศ. 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร : 2558)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) การศึกษานิตยสารลาวสมัยใหม่ในประเด็นเกี่ยวกับสังคมทั้งที่ศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และแนวทางการศึกษาอื่น ตลอดจนการศึกษาคูมการณ์ในวาทกรรมเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางในการวิจัย ดังความสรุปต่อไปนี้

การที่อุดมการณ์ยังคงอยู่ในฐานะรูปแบบของความเชื่อหรือทัศนคติหนึ่งทางสังคมนั้น เนื่องจากถูกประกอบสร้างภายใต้อำนาจของสื่อมวลชนที่ส่งผลให้ผู้บริโภคสื่อซึ่งก็เป็นสมาชิกในสังคมเชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอโดยไม่มีข้อโต้แย้งเช่นเดียวกับกาญจนา แก้วเทพ (2540) ที่กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการถ่ายทอดอุดมการณ์ว่า สื่อมวลชนมีอำนาจในการควบคุมความคิดของคนในสังคม หน้าที่ของสื่อมวลชนนอกจากการกลั่นกรองความเป็นจริงทางสังคมแล้วยังมีบทบาทในการสร้างอัตลักษณ์บุคคล คนในสังคมจะรู้ว่าเราเป็นใครจากสิ่งที่นำเสนอเพราะสิ่งที่สื่อเสนอจะบอกกับเราว่าควรปฏิบัติอย่างไร สื่อจึงกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลูกฝังค่านิยมทางสังคม ดังนั้นผู้วิจัยได้พิจารณาถึงตัวบทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งพบการใช้ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่มีความแตกต่างกันออกไปตามรูปแบบของภาคปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรมรวมถึงการสื่อความหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายปฏิบัติการทางสังคมหลัก ๆ เพื่อที่จะสรุปและอภิปรายผลในลำดับต่อไป

ผลการศึกษา

การพิจารณาถึงตัวบทที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบการใช้กลวิธีทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงปฏิบัติการทางสังคมที่มีรูปแบบของการสื่อความหมาย ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ปฏิบัติการทางสังคมที่ใช้ในการนำเสนอชุดความคิดนั้นแสดงให้เห็นถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคมผ่านรูปภาษาว่ามีผลต่อความสอดคล้องกันระหว่างการสร้างตัวบท และปฏิบัติการทางสังคมในลักษณะต่าง ๆ พบ 2 ชุดความคิด คือ (1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” ได้แก่ 1) ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุภาพดี” และ 2) คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา (2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ได้แก่ 1) จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link 2) ธุรกิจสมัยใหม่ในสังคมลาว และ 3) ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว ผู้วิจัยขออธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย”

การศึกษาพบว่า นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้แก่นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมะหาชน เป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้หญิง ดังนั้น นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้แฝงความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยไว้คือ ผู้ผลิตนิตยสารทั้ง 3 ฉบับได้เลือกใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยที่สัมพันธ์กับนิตยสารสมัยใหม่ โดยความคิดต่าง ๆ นั้น ประกอบไปด้วยกลวิธีต่าง ๆ ที่สื่อความคิดที่สัมพันธ์กันดังนี้

1) ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุภาพดี”

กลวิธีทางภาษาในบทที่ผ่านมาได้สร้างคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิงลาว ได้แก่ การที่เป็นคนเก่ง ขยัน และมีสุภาพดี เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงลาวในยุคปัจจุบันจะต้องเป็นเก่งการงานนอกบ้าน และในบ้าน ผู้หญิงลาวจะต้องเป็นที่ขยันทำมาหากินโดยสุจริตและมีความรับผิดชอบสูง และที่สำคัญผู้หญิงลาวที่มีความทันสมัยจะต้องเป็นผู้หญิงที่รักษาสุขภาพหรือการมีสุขภาพที่ดี แต่ปัญหาสำคัญของสังคมลาวคือผู้หญิงทุกคนไม่ได้มีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ผู้ผลิตนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ

จึงได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว ได้แก่ การเลือกใช้
คำศัพท์ที่แสดงคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิงลาว

ตัวอย่างที่ 1

ในอนาถนัยองถิดไฉว่า ถ้าเข้าเฝ้าอวรุทแล้ว ยากเปิดถิรนิท ทรูกับถวามาม
เผิ่นโตเองก็มีก้านนี้อยู่แล้ว เพราะตอนนั้นองก็มีธุริทกับถวามาม ถิมຂາວ

(มหาชน ฉบับที่ 213: กรกฎาคม 2558: 22)

(ในอนาคตน้องคิดไว้ว่า ถ้าเข้าเฝ้าอวรุทแล้ว ยากเปิดคลินิกเกี่ยวกับความงาม
เพิ่ม โตเองก็มีก้านนี้อยู่แล้ว เพราะตอนนี้ก็มีธุริทเกี่ยวกับเครื่องสำอาง ครีมขาว)

จากตัวอย่างที่กล่าวว่า “อยากเปิดธุริทเกี่ยวกับความงามเพิ่ม” และ “ตอนนี้
น้องก็มีธุริทเกี่ยวกับเครื่องสำอาง ครีมขาว” จากตัวอย่างข้างต้นเป็นกลวิธีการอ้างถึง
ข้อมูลแบบเหมารวมเพื่อทำให้ผู้หญิงลาวเกิดความคิดว่า ผู้หญิงที่ทันสมัยต้องสวย
เก่ง และขยัน ตามที่นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้แฝงความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับ
ความทันสมัยไว้

ตัวอย่างที่ 2

ແນ່ນອນເລື່ອງສຸຂະພາບ ຈະຕ້ອງມາກອນສຳລັບຄຳລື້ແລ້ວແມ່ນເປັນຄົນມັກອອກກຳລັງ
ກາຍ ເພື່ອໃຫ້ຮ່າງກາຍເຮົາສົດໃສຢູ່ຕະຫຼອດ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 96 กรกฎาคม 2558: 33)

(แน่นอนเรื่องสุขภาพ จะต้องมาก่อนสำหรับคำลื้แล้ว แม่เป็นคนมักออกกำลังกาย
เพื่อให้ร่างกายเราสดใสอยู่ตลอด)

ຝາກເຖິງແມ່ຍິງທຸກຄົນ ຈຶ່ງຮັກສາສຸຂະພາບດ້ວຍການອອກກຳລັງກາຍ ບໍ່ຕ້ອງອາຍ
ບໍ່ຕ້ອງຍ້ານວ່າຈະເຮັດບໍ່ໄດ້

(ขวัญใจ ฉบับที่ 109 กรกฎาคม 2559: 54)

(ฝากถึงแม่ยิ่งทุกคน จงรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย บໍ່ต้องอาย
บໍ່ต้องย້ານว່າຈະເຮັດບໍ່ໄດ້)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นดารานักแสดงที่มีชื่อเสียงในขณะนั้นมาให้สัมภาษณ์ถึงการเป็นผู้หญิงที่มีสุขภาพดี และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้คำว่า “สดใส” เพื่อเป็นการสร้างและสื่อว่า ผู้หญิงลาวที่ทันสมัยจะต้องให้ความสำคัญกับสุขภาพ นอกจากการใช้ดารานักแสดงมายืนยันการรักสุขภาพแล้ว ผู้ผลิตยังได้สัมภาษณ์นักธุรกิจที่เปิด Fitness ไว้บริการคนรักสุขภาพ เพื่อยืนยันความคิดและความเชื่อในการออกกำลังกาย จะเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า “จงรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย” ดังนั้นการแผ่ชุดความคิดความเชื่อว่าการมีสุขภาพดี ขยันออกกำลังกายเป็นประจำเป็นคุณลักษณะที่ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ต้องการ บทความการให้สัมภาษณ์ได้สื่อให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของการขยันออกกำลังกาย ว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับผู้หญิงที่ทันสมัย

จะเห็นได้ว่าชุดความคิดเกี่ยวกับผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี” นั้น เป้าหมายสำคัญคือการเป็นสาวทันสมัย ผู้ส่งสารยังสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงลาวในยุคปัจจุบันมีความสามารถเทียบเท่ากับผู้ชาย หาเงิน สร้างครอบครัว และเลี้ยงดูพ่อแม่และตนเองได้ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่อย่างแท้จริงเห็นได้จากการเป็นเจ้าของธุรกิจ การมีความรับผิดชอบที่สูงขึ้น การเป็นผู้นำในสังคม ทั้งหมดนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดของผู้หญิงลาว นอกจากนี้การเป็นสาวทันสมัยนั้นต้องเป็นคนที่มีใส่ใจในเรื่องของสุขภาพ หันมาดูแลเรื่องปากท้องมากขึ้น เห็นได้จากธุรกิจอาหารคลีน หรือธุรกิจ Fitness ที่กำลังได้รับความนิยมในสังคมลาว ในขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่า ผู้ส่งสารได้ใช้คำศัพท์เรียกแทนบุคคลเพื่อแสดงความเป็นกันเอง เพื่อทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่าเป็นกันเองและสามารถเป็นผู้หญิงที่ทันสมัยได้ไม่ยาก

2) คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา

การสร้างชุดความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความทันสมัยนั้น สภาพทางสังคมก็มีส่วนสำคัญในการปรับและเปลี่ยนให้เป็นไปตามระบบสังคมปัจจุบัน ในสภาพสังคมของ สปป.ลาว นั้น ระบบการศึกษาถือว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียน นักศึกษา ยังคงใช้ชีวิตอยู่ในระบบที่สังคมได้กำหนดเอาไว้ ผู้วิจัยจึงได้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมลาวที่ให้ความสำคัญกับ Net Idol ซึ่งไม่ต่างกับกับประเทศไทยที่ให้คุณค่าหรือเด็กตัวอย่างที่มีความประพฤติดี การเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม เพื่อพัฒนา

ให้วงการการศึกษามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในที่นี้เห็นได้จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ ทั้ง 3 ฉบับ ที่ได้นำบุคคลตัวอย่างที่มีชื่อเสียงและไม่มีชื่อเสียงขึ้นมายกย่องผ่านสื่อ เพื่อกระตุ้นให้วัยรุ่น และวัยทำงานหันมาสนใจในความคิดเกี่ยวกับการศึกษามากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาของสภาพการศึกษาในสังคมลาวคือ ทุกครอบครัวมีระดับชนชั้นที่แตกต่างกัน หรือฐานะทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ผลิตนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ จึงได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว เพื่อสะท้อนความคิด ดังกล่าว ซึ่งพบกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ที่บ่งบอกถึงคนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ปะจจุบันนี้ຮຽນຈົບແລ້ວບໍ່? ປະຈຸບັນນີ້ນ້ອງຍັງຮຽນບໍ່ທັນຈົບເຊິ່ງຍັງສຶກສາຢູ່ປະທຸດ
ທວຽດນາມ (ຮ່າໂນ້ຍ)

ຮຽນວິຊາຫຍັງຢູ່ ທວຽດນາມ? ຮຽນກ່ຽວກັບການເງິນການທະນາຄານ ພາກວິຊາການ
ບັນຊີ ປີ 3

ຖ້າຮຽນຈົບແລ້ວຈະມາເຮັດວຽກ ໂດຍ ແນ່ນອນແລ້ວຫຼັງຈາກທີ່ຮຽນຈົບນ້ອງກໍ່ຕ້ອງກັບ
ຢູ່ບ້ານເຮົາບໍ່? ມາເຮັດວຽກຢູ່ບ້ານເຮົາ ເພາະຕ້ອງໄດ້ມາເບິ່ງແຍງຄອບ
ຄົວ ເພາະນ້ອງເປັນລູກຄົນດຽວ

ປັດຈຸບັນນີ້ເຮົາຮຽນຈົບແລ້ວບໍ່? (ມະຫາສານ ວັນທີ 213 ກຸມພາ 2558 : 22)
ປັດຈຸບັນນີ້ນ້ອງເຮົາຍັງຮຽນຍັງບໍ່ທັນຈົບ ສິ່ງຍັງສຶກສາ
ຢູ່ປະເທດເວີດນາມ (ສານອຍ)

ເຮົາຮຽນວິຊາຫຍັງຢູ່ ເວີດນາມ? ເຮົາຮຽນເຖິງກັບການເງິນການທະນາຄານ
ພາກວິຊາການບັນຊີ ປີ 3

ຖ້າເຮົາຮຽນຈົບແລ້ວຈະມາເຮັດເຮືອນ ໂດຍ ແນ່ນອນແລ້ວຫຼັງຈາກທີ່ເຮົາຮຽນຈົບນ້ອງກໍ່ຕ້ອງ
ຢູ່ບ້ານເຮົາບໍ່? ກັບມາເຮັດເຮືອນຢູ່ບ້ານເຮົາ ເພາະຕ້ອງໄດ້ມາ
ເບິ່ງແຍງຄອບຄົວເພາະນ້ອງເປັນລູກຄົນດຽວ

ມີນັກສຶກສາ 7,000 ຄົນ ຈົບຈາກ ມຊ

(ອັບເດດ ວັນທີ 27 ກັນຍາ 2558 : 20)

(ມີນັກສຶກສາ 7,000 ຄົນ ຈົບຈາກ ມຊ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงใน สปป.ลาว ซึ่งผู้ส่งสารต้องการนำเสนอข้อมูลให้ผู้อ่านเกิดความคิดและความเชื่อในเรื่องของการศึกษา การจะเป็นบุคคลตัวอย่างได้ต้องเรียนหนังสือ นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศ (เวียดนาม) ซึ่งเป็นกระแสนิยมที่คนรุ่นใหม่ต้องใส่ใจการศึกษาทั้งในและนอกประเทศเพื่อผลักดันให้ตนเองก้าวเข้าสู่โลกที่ทันสมัยกว่า และที่สำคัญยังแฝงความคิดที่ว่า การกลับมาทำงานในบ้านเกิดของตัวเองเป็นเรื่องที่น่าอึดอัดและเชิดชู การเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นสิ่งที่วัยรุ่นยุคใหม่ควรกระทำ

นอกจากนี้ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างถึงข้อมูลเชิงปริมาณโดยการให้ตัวเลขบอกจำนวนนักศึกษาว่า 7,000 คน เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า มหาวิทยาลัยแห่งชาติทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งเป็นการการันตีคุณภาพที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอด้วยการแสดงถึงตัวเลขที่มากมาย ทั้งนี้เป็นการชี้ว่าการเลือกเรียนสถาบันทางการศึกษาที่ดีทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของสถาบันการศึกษาด้วย

ตัวอย่างที่ 2

ประเทศลาวเรามีการปฏิรูประบบการศึกษาให้ไปอยู่ในระดับใหม่ แต่รูปแบบของงานศึกษายังเป็นแบบเดิม คือต้องการให้เด็กรู้อ่านรู้เขียน แล้วก้าวไปเรียนเอาวิชาเฉพาะ แต่ว่าบัณฑิตประเทศที่เจริญก้าวหน้า เขาเจ้าพากันให้นักเรียนรู้การค้นคว้า และเรียนรู้วิชาเฉพาะขั้นพื้นฐานตั้งแต่ยังเป็นเด็กน้อย

(ฉบับเดด ฉบับที่ 26 กันยายน 2559 : 40)

(ประเทศลาวเรามีการปฏิรูประบบการศึกษาให้ไปอยู่ในระดับใหม่ แต่รูปแบบของการศึกษายังเป็นแบบเดิม คือต้องการให้เด็กรู้อ่านรู้เขียน แล้วก้าวไปเรียนเอาวิชาเฉพาะ แต่ว่าบัณฑิตประเทศที่เจริญก้าวหน้า เขาเจ้าพากันให้นักเรียนรู้การค้นคว้า และเรียนรู้วิชาเฉพาะขั้นพื้นฐานตั้งแต่ยังเป็นเด็กน้อย)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะเพื่อต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าการเรียนหนังสือสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการอ่านออกเขียนได้ไม่ว่าระบบการศึกษาอยู่ในระดับใดก็ตาม โดยได้นำเสนอความคิดว่าประเทศลาวในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น ด้วยการยกระดับการศึกษาของลาวให้สูงขึ้น ในขณะที่รูปแบบการเรียนการสอนยังคงเป็นรูปแบบเดิมเน้นการรู้อ่านและเขียนมากกว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อีกทั้งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเห็นว่าเดิมระดับการศึกษาก่อนการปฏิรูประบบการศึกษาในประเทศลาวมีระบบการเรียนแบบรู้อ่านรู้เขียน ซึ่งไม่แตกต่างไปจากเดิมถึงแม้จะมีการปฏิรูปเพื่อยกระดับการศึกษาใหม่ โดยผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประเทศที่เจริญก้าวหน้า เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่พบกับนักเรียน นอกจากนี้ผู้เขียนได้นำเสนอความคิดว่าหากยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมอยู่ คงไม่มีความแตกต่างหากจะยกระดับการศึกษาไปแล้วก็ตาม ปัญหาของระบบการศึกษาในสังคมลาวคือ สภาพทางสังคมที่ไม่เอื้ออำนวย ส่งผลให้การปรับเปลี่ยนหรือยกระดับจึงค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นการพัฒนากระบวนการศึกษาให้ทันสมัยจึงเข้ามา มีบทบาทกับสังคมลาว และถูกทำให้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ทั้งหมดนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นปัญหาของระบบการเรียนการสอนในสังคมลาวที่ยังไม่สามารถทำได้ เช่นเดียวกันกับการแก้ปัญหาสภาพทางสังคมของคนในสปป.ลาว

ตัวอย่างที่ 3

ขี้ງໃນໂຮງຮຽນທີ່ດີທີ່ສຸດຢູ່ໃນລາວ ກັບການສຶກສາລະດັບນານາຊາດ ສ້າງລູກຂອງທ່ານໃຫ້ເປັນຜູ້ນຳໃນອະນາຄົດ

(มะหาชน ฉบับที่ 225 มกราคม 2559 : 31)

(หนึ่งในโรงเรียนที่ดีที่สุดในลาว กับการศึกษาระดับนานาชาติ สร้างลูกของท่านให้เป็นผู้ผู้นำในอนาคต)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้พยายามสื่อความคิดให้กับผู้ปกครองว่า เป้าหมายของพ่อแม่ที่ต้องการให้ลูกเป็นคือ การเป็นผู้นำ อีกทั้งผู้ส่งสารได้พยายามสร้างความคิดให้กับผู้อ่านได้เห็นว่าสิ่งที่ได้นำเสนอเป็นสิ่งที่ดีที่สุดและเป็นสิ่งที่ผู้คน

ในสังคมลาวรับรู้และยอมรับความคิดดังกล่าว ซึ่งชุดความคิดนี้ได้สื่อให้เห็นถึงความทันสมัยของการบริหารจัดการผ่านการศึกษาในระดับนานาชาติว่าสามารถสร้างอนาคตเด็กได้ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาว่าเด็กที่มีโอกาสในการเรียนโรงเรียนที่ดีที่สุดในสปป.ลาวมีโอกาสนำเป็นผู้นำและมีอนาคตที่ดีกว่า และยังเป็นการสะท้อนระบบการศึกษาในโรงเรียนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่โรงเรียนเอกชนว่ายังไม่มีมาตรฐานเดียวกัน และคุณภาพของโรงเรียนแต่ละที่ก็ไม่เท่ากัน ซึ่งจัดว่าเป็นความล้มเหลวของระบบการศึกษา

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอความคิดที่ว่า คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ทุกคนควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากผู้ส่งสารได้พยายามสะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาในสังคมลาวที่ถูกยกระดับให้ดีขึ้น ประชาชนภายในประเทศต้องปรับตัวตามสภาพสังคม เห็นได้จากบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือดารา นักแสดงที่เป็นแบบอย่างให้วัยรุ่นในสังคมลาวหันมาให้ความสนใจกับการศึกษามากขึ้น อีกทั้งนโยบายในประเทศก็ผลักดันและสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนมากขึ้น แต่ปัญหาที่พบในสังคมลาวคือชนชั้นทางสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ส่งผลต่อการบริหารจัดการเห็นได้จากการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา การศึกษาในระดับนี้คือการศึกษาคัดบังคับ เด็กทุกคนต้องจบการศึกษาในระดับนี้ แต่ในทางปฏิบัติการศึกษาคัดบังคับจะมีผลดีแต่เฉพาะเด็กในเมืองใหญ่เท่านั้น เนื่องจากลาวมีพื้นที่ประเทศกว้างขวางและประชากรกระจายกันอยู่ จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่สังคมลาวกำลังดำเนินการแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นสังคมที่ทันสมัยและก้าวหน้า

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความทันสมัย ที่พบในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับเป็นการนำเสนอชุดความคิดที่มีผลต่อการสร้างความคิดเกี่ยวกับสังคมยุคใหม่ของผู้อ่านและวงการการศึกษาว่าควรเป็นเช่นไร โดยชุดความคิดนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางสังคมในปัจจุบันและระบบการศึกษาในสังคมที่สื่อผ่านกลวิธีต่าง ๆ กล่าวคือในสมัยก่อนผู้อ่านลาวส่วนใหญ่จะมีอาชีพเป็นแม่บ้านหรืองานฝีมือ ไม่ออกงานสังคม อยู่ในชนบทรอบน้อมที่ว่างไว้ แต่ปัจจัยทางสังคมในปัจจุบันนี้แสดงให้เห็นว่าการมีอาชีพแบบเดิม ๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากปัจจัยเรื่องเงินมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันขึ้นในสังคม ผู้ที่มีโอกาส

มากกว่าจะมีสิทธิ์ที่จะได้รับสิ่งที่ดีกว่า รวมถึงการเรียนในยุคปัจจุบันก็ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองและผู้เรียนด้วย ผู้ส่งสารจึงได้ใช้ภาษาเพื่อสร้างและสื่อความคิดให้คนในสังคมยอมรับและเชื่อตามสิ่งที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อความคิดความเชื่อต่าง ๆ ทั้งภาษาและสังคมล้วนมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมก็ว่าได้

2. ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่”

การนำเสนอความคิดเกี่ยวกับยุคแห่ง “จินตนาการใหม่” นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ มาแสดงให้เห็นถึงชุดความคิดที่ถูกประกอบสร้างขึ้นในสังคมลาว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือลาว Land Link จินตนาการใหม่ (ปิ่นทพ ตั้งศรีวงศ์. 2555) เพื่อเป็นข้อมูลปฐมภูมิในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลจากตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ วงการธุรกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ธนาคาร ธุรกิจประเภทรถยนต์ ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม และธุรกิจประเภทอื่นต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link

การนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับประเทศที่เป็นจุดต่อได้กลายเป็นประเทศเดียวที่เชื่อมโยง 5 ประเทศในกลุ่มน้ำโขง จากการพัฒนามาตามวิสัยทัศน์ของท่านผู้นำคือ โກສອນ ພົມວິຫານ ในเรื่องของยุคจินตนาการใหม่ที่จะผลักดันให้สังคมลาวกลายเป็น “Battery of Asia” ส่งผลให้ผู้วิจัยได้มองเห็นชุดความคิดที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ส่งผลกระทบให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนในสปป.ลาว มากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการนำเสนอความคิดต่าง ๆ ผ่านนิตยสาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

โฉมหน้าใหม่ ในระบบการขนส่งเวียงจันทร์อีก 3-4 ปีข้างหน้า นครหลวงเวียงจันทร์จะมีโฉมหน้าใหม่ นั่นก็คือ ระบบการขนส่งสาธารณะ, บ่อนจอดรถ, ระบบการสัญจร, แคมทาง, ทางยาว และอื่นๆ

(ฉบับเดด ฉบับที่ 18 มิถุนายน 2558 : 22)

(โฉมหน้าใหม่ ในระบบการขนส่งเวียงจันทร์อีก 3-4 ปี ข้างหน้า นครหลวงเวียงจันทร์จะมีโฉมหน้าใหม่ นั่นก็คือ ระบบการขนส่งสาธารณะ, บ่อนจอดรถ, ระบบการสัญจร, แคมทาง, ทางยาว และ อื่น ๆ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้คำยืนยันของการพัฒนาระบบการขนส่งที่นครหลวงเวียงจันทร์ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของระบบการขนส่งในสังคมลาว เพื่อถ่ายทอดความคิดว่าการคมนาคมในประเทศลาวไม่ใช่เรื่องที่ยากลำบากอีกต่อไป อีกทั้งยังแฝงความคิดความเชื่อที่ว่านอกเหนือจากระบบการขนส่งหรือทางคมนาคมแล้ว ยังมีช่องทางอื่น ๆ ที่จะพัฒนาให้กลายเป็นเมืองที่พร้อมในการท่องเที่ยวและสัญจร

ตัวอย่างที่ 2

Air Asia เปิดเที่ยวบินกัวลาลัมเป้-หลวงพระบาง Air Asia ได้สืบทอดเส้นทางเลือกใหม่ในการเดินทางในประเทศลาว ด้วยการเปิดเส้นทางบินใหม่ ซึ่งบินตรงจากหลวงพระบางไปนครหลวง กัวลาลัมเป้ ภายเป็นสายการบินทำฮิด และสายการบินต่างประเทศต่างกรุงวในลาวที่ใช้บริการเที่ยวบิน 4 เส้นทางในประเทศลาว คือ: วรจัน-กัวลาลัมเป้, วรจัน-บงกอก, หลวงพระบาง-บงกอก และ หลวงพระบาง-กัวลาลัมเป้

(ฉบับเดด ฉบับที่ 32 ธันวาคม 2559 : 12)

(Air Asia เปิดเที่ยวบินกัวลาลัมเป้-หลวงพระบาง Air Asia ได้สืบทอดเส้นทางเลือกใหม่ในการเดินทางในประเทศลาว ด้วยการเปิดเส้นทางบินใหม่ ซึ่งบินตรงจากหลวงพระบางไปนครหลวงกัวลาลัมเป้ กลายเป็นสายการบินทำฮิด และสายการบินต่างประเทศแห่งเดียวในลาวที่ให้บริการหลายถึง 4 เส้นทางในประเทศลาว

คือ เวียงจันทร์-กัวลาลัมเปอร์, เวียงจันทร์-บางกอก, หลวงพระบาง-บางกอก และ หลวงพระบาง-กัวลาลัมเปอร์)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้ตัวเลขบอกจำนวนเส้นทางการบินใหม่ เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า สายการบิน Air Asia ทำให้ผู้โดยสารเดินทางได้อย่างสะดวกสบายและมีให้เลือกหลายเส้นทาง ทั้งนี้เป็นการชี้แนะว่าสายการบิน Air Asia เป็นสายการบินแรกและสายการบินเดียวของสปป.ลาวที่มีให้เลือกหลายเส้นทางและบินตรงไปยังจุดหมายที่ต้องการได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความทันสมัยของการเดินทางในสังคมลาวมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นได้นำเสนอความคิดว่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศที่มีระบบการขนส่งและการคมนาคมที่ค่อนข้างมีตัวเล็กล็กน้อย และการเดินทางค่อนข้างลำบากเนื่องจากไม่มีขนส่งที่เป็นนานาชาติเท่าที่ควร ผู้ส่งสารจึงได้นำเสนอความคิดเรื่องการพัฒนาประเทศที่ถูกปิดได้ก้าวเข้าสู่ประเทศที่เปิดเสรีทางการขนส่งและคมนาคมมากขึ้นผ่านช่องทางการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในสื่อ ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศลาวได้กลายเป็น Battery of Asia ซึ่งเห็นได้จากการที่มีเงินลงทุนหลั่งไหลจากต่างประเทศเข้ามามากในธุรกิจ อีกทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ลาวมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

2) ธุรกิจสมัยใหม่ในสังคมลาว

การนำเสนอความคิดเกี่ยวกับยุคแห่ง “จินตนาการใหม่” นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ มาแสดงให้เห็นถึงชุดความคิดที่ถูกประกอบสร้างขึ้นในสังคมลาว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือลาว Land Link จินตนาการใหม่เพื่อเป็นข้อมูลปฐมภูมิในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลจากตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ วงการธุรกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ธนาคาร ธุรกิจประเภทรถยนต์ และธุรกิจประกันภัยต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ธนาคาร

ทพล ธนาคารพัฒนาลาว Online Statement เบี่ยงลายงานเถื่อนໄຫວບັນຊີ
ຂອງທ່ານ ຕະຫຼອດ 24 ຊົ່ວໂມງ ຜ່ານອິນເຕີເນັດ (Statement ຂອງທຸກ ໆ ປະເພດບັນຊີ ແລະທຸກ
ໆ ການເຄື່ອນໄຫວບັນຊີ)

(ฉบับเด็ด ฉบับที่ 1 มกราคม 2559 : 23)

(ทพล ธนาคารพัฒนาลาว Online Statement เบี่ยงรายการเคลื่อนไหวบัญชี
ของท่านตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านอินเทอร์เน็ต (Statement ของทุก ๆ ประเภทบัญชี
และทุก ๆ การเคลื่อนไหว))

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณสมบัติที่ดีของ
ธนาคาร เช่น ຕະຫຼອດ 24 ຊົ່ວໂມງ Online Statement เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้คำ
ร่วมกับการแสดงว่าคุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ลูกค้าของธนาคารควรรับรู้ ด้วยการบอก
ว่า “เบี่ยงลายงานเถื่อนໄຫວບັນຊີຂອງທ່ານ” และ “ຜ່ານອິນເຕີເນັດ” ซึ่งเป็นการถ่ายทอด
ความคิดว่า ลูกค้าของธนาคารสามารถดูรายการเคลื่อนไหวหรือการอัปเดตข้อมูล
ในบัญชีธนาคารของตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ โดยผู้ส่งสารได้พยายามชี้ให้เห็นว่า
นี่คือผลผลิตของธนาคาร ทพล ที่สามารถทำให้เรื่องการเงินเป็นเรื่องที่ง่ายและสะดวก
กับลูกค้าทุกคน

อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า สีสันตลาดเกิดใหม่ในสังคมลาว ช่วยให้การดำเนินชีวิต
ในสังคมของคนลาวง่ายและสะดวกมากขึ้น เพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตและเป็นลูกค้า
ของ ทพล (ธนาคารพัฒนาลาว) การเคลื่อนไหวบัญชีจะไม่ใช่ว่าเรื่องยากอีกต่อไป ตามที่
ผู้ส่งสารได้นำเสนอ

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับจินตนาการใหม่ในวงการธุรกิจ
ประเภท “ธนาคาร” ที่มีในสังคมลาวเป็นการสร้างและสื่อให้เห็นว่า สังคมลาวได้นำเอา
วิสัยทัศน์เข้ามาใช้ในด้านการสร้างความน่าเชื่อถือเปรียบเทียบเสมือนการ “เปิดประเทศ”
ให้ทัดเทียมกับสากลถือว่าการวางรากฐานทางระบบเศรษฐกิจให้ สปป.ลาว ซึ่งระบบ
การเงิน การธนาคารนับได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญอย่างหนึ่งที่จำเป็นต้องเริ่มต้นให้ดี
และมั่นคง

ตัวอย่างที่ 2

ประกันภัย

25 ปี แห่งการเติบโตของอาลิอันส์ ประกันໄພລາວ

(ฉบับเด็ด ฉบับที่ 1 มกราคม 2559 : 22)

(25 ปี แห่งการเติบโตของอาลิอันส์ ประกันภัยลาว)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้ตัวเลขบอกระยะเวลา 25 ปี เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า บริษัทประกันภัยมีความน่าเชื่อถือมายาวนาน จึงเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของคนในสังคมลาว การนำเสนอระยะเวลาด้วยเวลาอันยาวนานนั้นทำให้เห็นว่าบริษัทประกันภัยไม่ใช่บริษัทอะไรก็ได้ที่น่าเชื่อถือและถูกไว้วางใจ แต่จะต้องเป็นบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์การทำงานอย่างแท้จริง อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่าผู้ส่งสารเลือกที่จะแสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจของคนในสังคมลาวที่มีต่อบริษัทประกันภัยลาวอาลิอันส์

ประกันໄພທີ່ຢູ່ອາໄສ ຊ່ວຍຄຸ້ມກັນໄພຕ່າງ ໆ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນກັບທີ່ຢູ່ອາໄສແລະຊັບສິນຂອງທ່ານ ບປສ ຄຽງຄູ່ທ່ານຕະຫລອດເວລາ

(มะหาชน ฉบับที่ 240 สิงหาคม 2559 : 31)

(ประกันภัยที่อยู่อาศัย ช่วยคุ้มครองภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับที่อยู่อาศัยและทรัพย์สินของท่าน บปส เคียงคู่ท่านตลอดเวลา)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้แสดงความเป็นกันเองเพื่อเป็นการสร้างและสื่อความคิดว่า บริษัทประกันภัยที่อยู่อาศัยเปรียบเสมือนคนใกล้ชิด เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกใกล้ชิด อีกทั้งการใช้คำว่า “เคียงคู่” ยังเป็นการนำเสนอตนเองว่าเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา รวมถึงเป็นคนที่จะคอยแก้ปัญหาให้เมื่อยามที่เกิดภัย อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า การที่ผู้ส่งสารเลือกใช้วลีลาลาแบบกันเองในครั้งนี้เพื่อต้องการให้สิ่งที่นำเสนอในโฆษณาลดความเป็นทางการลง และผู้อ่านจะรู้สึกเป็นกันเองกับบริษัทประกันภัยมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางสังคมของประเทศไทยลาวอย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับธุรกิจสมัยใหม่ในสังคมลาวกับธุรกิจประเภทประกันภัยต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องของการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับความไว้วางใจ และการสร้างความน่าเชื่อถือ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในสังคมลาวไม่ได้เป็นประเทศที่มีการลงทุนมากเท่าที่ควร การสร้างธุรกิจใหม่ขึ้นมาในประเทศย่อมมีความเสี่ยงเกิดขึ้นกับการตัดสินใจและการลงทุน ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการยกระดับสภาพสังคมลาวให้เทียบเท่ากับมาตรฐานระดับสากลนั้นเป็นเรื่องที่ประเทศลาวกำลังให้ความสนใจ การทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเงินนั้น จึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณเข้ามาสนับสนุนความคิดเพื่อให้เป็นการวางรากฐานและสอดคล้องกับคนลาวในอนาคต

การนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับวงการธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมลาวนั้น ส่วนใหญ่พบการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นว่าการสร้างและสื่อความคิดให้ผู้อ่านเชื่อและเกิดความไว้วางใจนั้น ข้อมูลที่ผู้ส่งสารเลือกใช้ต้องเป็นข้อมูลที่เห็นเชิงประจักษ์ อีกทั้งการสนับสนุนชุดความคิดหลักเรื่อง “จินตนาการใหม่” นั้น ได้สะท้อนสภาพสังคมลาวในปัจจุบันได้อย่างชัดเจนผ่านตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่)

3) ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว

การนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับ “สื่อ” ที่ปรากฏอยู่ในสังคมลาวนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผ่านมุมมองของสื่อสิ่งพิมพ์ (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ถึงการนำเสนอความคิดของคนในสังคมลาวที่มีต่อสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยจินตนาการใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอความคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

วาลະສານດີ, ມີຄຸນນະພາບແບບນີ້ ຕ້ອງພິມທີ່: ໂຮງພິມ ແມັກ ອອຟເຊດ
ຮັບອອກແບບສິ່ງພິມຕ່າງ ໆ

(ฉบับเด็ด ฉบับที่ 5 กุมภาพันธ์ 2558 : 47)

(วารสารดี, มีคุณภาพแบบนี้ ต้องพิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ แม็ก ออฟเซต รับออกแบบ
สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้ข้อความเพื่อชี้แนะให้อ่านเกิด
ความคิดและความเชื่อถือในโรงพิมพ์ที่ถูกนำเสนอว่าเป็นโรงพิมพ์ที่ดีและมีคุณภาพ
 อีกทั้งยังเป็นการยืนยันข้อมูลว่าหากอยากให้งานพิมพ์ออกมามีคุณภาพ ผู้ส่งสารเลือก
ใช้คำว่า “ต้อง” เพื่อสื่อความคิดว่าไม่มีโรงพิมพ์ไหนจะพิมพ์งานได้ดีกว่าโรงพิมพ์
แม็ก ออฟเซต ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวงการสื่อสิ่งพิมพ์ในสังคมลาวที่มีการแข่งขัน
กันและปรับตัวตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่สูงขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2

ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງແຫ່ງຊາດລາວ ສັນຍານປົກຄຸມທົ່ວປະເທດ ເວັບໄຊ ເບິ່ງ
ແລະຟັງໄດ້ທົ່ວໂລກ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທັນຍຸກ ທັນເຫດການ ໃຫ້ຄວາມສຸກສຳລານ ແກ່ທຸກ ໆ ທ່ານ

(ฉบับเด็ด ฉบับที่ 16 มิถุนายน 2559 : 18)

(วิทยุกระจายเสียงแห่งชาติลาว สัญญาณปกคลุมทั่วประเทศ เว็บไซต์ เฝິง และ
ฟังได้ทั่วโลก ให้ข้อมูลข่าวสารทันยุค ทันเหตุการณ์ ให้ความสุขสำราญ แก่ทุก ๆ ท่าน)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้พยายามสื่อความคิดและ
ความเชื่อวาทะคติวิทยุดังกล่าวเป็นช่องทางสำหรับคนในสังคมลาวและที่อื่น ๆ อีกทั้ง
เป็นวาทะคติที่มีสัญญาณปกคลุมทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการชี้แนะความคิดให้อ่านเชื่อว่า
คลื่นวิทยุในประเทศลาวที่สามารถรับชม และรับฟังได้ดีที่สุดคือคลื่นวิทยุกระจายเสียง
แห่งชาติลาว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการรับสารอีกช่องทางหนึ่งของคนในสังคมลาว
ที่นอกจากการรับฟังรายการวิทยุจากประเทศไทยแล้ว คลื่นวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ
ลาวเป็นคลื่นที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 3

ทีวีลาว TV LAO ກ້າວໄກ ວ່ອງໄວ ທັນສະໄໝ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 103 กุมภาพันธ์ 2559 : 43)

(ทีวีลาว TV LAO ກ້າວໄກ ວ່ອງໄວ ທັນສະໄໝ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ช่องการการรับข่าวสารของคนในสังคมลาวได้เปิดสู่ความเป็นสากลมากขึ้น เห็นได้จากช่องรายการที่ถูกนำเสนอผ่านการโฆษณาต่างกล่าวให้ผู้สวเลื่อใช้คำที่สื่อความคิดถึงความทันสมัยและมาตรฐานสากลของช่องที่วีสาวเนื่องจากเดิมที่รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในลาวจะเป็นการจัดรายการของหน่วยงานรัฐหรือไม่ก็เป็นการเช่าเวลาเพื่อจัดรายการขายตรงสินค้า ผู้สวสวจึงได้ชี้ให้เห็นถึงความทันสมัยของช่องรายการผ่านการโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์ (นิตยสารลาวสมัยใหม่)

จะเห็นว่าการนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาวนั้น ไม่ใช่เพียงแค่อัฒลชนเท่านั้น แต่ยังมีทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ที่เป็นรากฐานของความเจริญในสังคมลาว ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงมาตรฐานในประเทศว่าการก้าวเข้าสู่โลกของจินตนาการใหม่นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการทางธุรกิจและทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่ออัตลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปฏิบัติการทางสังคมที่พบในปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาวได้สร้างและสื่อให้เห็นถึงการพัฒนาตามวิสัยทัศน์ของท่านไกสอน พมวิหาน เพื่อให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากความยากจนและก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในปี 2020

จากที่ผ่านมาข้างต้น ผู้วิจัยได้อธิบายชุดความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัย และชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับจินตนาการใหม่ โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงกลวิธีทางภาษากับการนำเสนอความคิดในปฏิบัติการทางสังคม ซึ่งทำให้เห็นภาพรวมของความคิดความเชื่อต่าง ๆ ที่ผู้สวสวได้แฝงไว้ในตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ดังกล่าว โดยความคิดต่าง ๆ นั้นล้วนแต่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและตอกย้ำชุดความคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมอยู่แล้วให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งความคิดต่าง ๆ ล้วนแต่สะท้อนการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจและสังคมด้านต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นว่าช่องทางการสวสวถือเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์หรือสวสวให้กับ

ผู้อ่านได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นภาษากับสังคมจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ผู้วิจัยจึงได้นำกลวิธีทางภาษามาสืบสนุนชุดความคิดเพื่อให้มองเห็นภาพในสังคมลาวชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ มี 2 ชุดความคิด คือ 1. ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” ได้แก่ 1) ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี” และ 2) คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา 2. ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ได้แก่ 1) จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link 2) ธุรกิจสมัยใหม่ในสังคมลาว และ 3) ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว ผลจากการวิเคราะห์พบว่าปฏิบัติการทางสังคมทำให้มองเห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทำให้เกิดชุดความคิดความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในสังคม ได้แก่ ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัย ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับจินตนาการใหม่ ความเชื่อในสังคมลาว และการเสนอภาพความเป็นลาว ขณะเดียวกันปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ก็มีส่วนช่วยทำให้ความคิดความเชื่อเรื่องความเป็นลาวและการเปลี่ยนแปลงในสังคมอาจมีผลต่อความคิดและความเชื่อของคนในสังคมลาวในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การนำเสนอภาพความทันสมัย การนำเสนอความเป็นลาว รวมถึงการกำหนดแบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเนื่องจากกลุ่มผู้อ่านนิตยสารสมัยใหม่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อยู่ในสังคมชนชั้นกลางในนครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับกระจายข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศรวมทั้งกลุ่มของบุคคลที่สามารถขับเคลื่อนสังคมและสามารถสะท้อนความเป็นตัวตนของคนในสังคมลาวได้ชัดเจนที่สุด เพราะหากผู้อ่านได้เชื่อว่าการมีชีวิตที่ดีขึ้นอาจมาจากการสำนึกรักในชาติ การอยู่ในระบอบสังคมที่มีการจัดการที่ดี และการส่งเสริมกันและกันในสังคมล้วนแต่เป็นสิ่งที่เกิดจากปัจจัยทางสังคมทั้งสิ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของแฟร์คลาฟที่เน้นการศึกษากระบวนการสร้างการผลิตวาทกรรมหนึ่งที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขหรือกรอบของสังคมเพื่อสะท้อนให้เห็นความเชื่อ ค่านิยม เกี่ยวกับเรื่องนั้น

ทั้งนี้ ผลการวิจัยของการวิเคราะห์ตัวบทประพันธ์นิตยสารเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยที่ผ่านมาที่วิเคราะห์ข้อมูลจากนิตยสาร เช่น งานวิจัยของสุนทรี โชติดีลิก (2554) ได้กล่าวถึงวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมของวาทกรรมความสุขที่ปรากฏในวารสาร “อยู่ในบุญ” ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ไว้ว่า ภาษาสะท้อนให้เห็นความคิดได้ครอบคลุมวัฒนธรรมพุทธศาสนา ดังนั้นเมื่อความเชื่อและความคิดต่าง ๆ ในวารสารเล่มนี้ถ่ายทอดมายังผู้อ่าน ตัวบทจึงเป็นสิ่งที่ผู้อ่านเชื่อว่าถูกต้อง ดีงาม เหมาะสมและควรปฏิบัติตามโดยไม่ต้องมีข้อสงสัย ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ตรงกับการวิเคราะห์ในครั้งนี้ที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปฏิบัติการทางสังคมมีส่วนทำให้ผู้อ่านยอมรับและเชื่อในสิ่งที่ผู้ผลิตได้นำเสนอผ่านปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสังคม ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของนอร์แมน แฟร์คลาฟ ที่กล่าวถึงความเชื่อมโยงระหว่างตัวบทและสังคมเป็นสิ่งที่ประสานกลมกลืนกัน วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและกระบวนการทางสังคมวัฒนธรรมกับลักษณะของตัวบทที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรมมานำเสนอชุดความคิดที่แฝงไว้ภายใต้กรอบมิติทางสังคมผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะ

นอกจากการศึกษาปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นที่ควรแก่การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมอีก เช่น ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในสื่ออื่น ๆ ได้แก่ นิตยสารลาวร่วมสมัยอื่น เช่น นิตยสารสบายดี นิตยสารวันนะสิน ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2540). **โลกของสื่อ ลำดับที่ 1**. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์.
- กาญจนา เจริญเกียรติบรร. (2543). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองในข่าว วัดพระธรรมกายที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชญพงศ์ อินทรเกษม. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชา**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดาร์วิน เมตตาริกานนท์. (2557). **งานเขียนทางประวัติศาสตร์ประเภทชีวประวัติในลาว ค.ศ. 1975-2010: สถานภาพความรู้**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนาโนวิทยา.
- บัณฑิต ตั้งศรีวงศ์. (2555). **ลาว land link จินตนาการใหม่**. กรุงเทพฯ : เอเอสทีวีผู้จัดการ.
- วรวงศ์ ไชยฤกษ์. (2558). **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ : มุมมองใหม่ในการวิจัยทางภาษาไทย**. วารสารอินทนิลทักษิณสาร, 8.1 : 135-162.
- ศิริพร ภักดีผาสุก. (2553). **รายงานวิจัยเรื่อง “วาทกรรม ‘ความเป็นผู้หญิง’ ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย” : รายงานการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุคนธ์รัตน์ สร้อยทองดี. (2552). **การนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ในวาทกรรมโฆษณาใน นิตยสารสำหรับครอบครัว**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร โชติดีติก. (2554). **การศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์โลกที่ปกสารและจักกภาพที่ปนิ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำรวจยอดขายรายไตรมาส พ.ศ. 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร : 2558. [ออนไลน์] ได้จาก: <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2560]

Fairclough, N. (1995). **Media Discourse**. London: Arnold.

_____. (1990). **Critical discourse analysis**. New York: Palgrave Macmillan.